Finlandsskogen barnehage

2018/2019

HVA SKJER OG HVA MÅ MAN HUSKE PÅ

Oktober :

- Høstferie uke 40 - Husk å gi beskjed hvis barnet skal ha ferie.
- Uke 42 og 43 FN-uker.
- 10. oktober: Fotografering i barnehagen.

Desember

- Adventsfrokost (starten av desember)
- Nissefest 19. desember.
- Juleferie - Husk å levere lapp. **Ved ikke levert lapp må barnet ha ferie 27 og 28. desember.**

Januar:

- 2. januar: Plandag.
- Barnehagen åpner igjen 3. januar.

Februar

- Karneval tema/prosjekt
- Vinterferie uke 8 - Husk å gi beskjed hvis barnet skal ha ferie.

April

- Påskeferie uke 16 - Husk å levere lapp om barnets ferie. **Ved ikke levert lapp må barnet ha ferie 15, 16 og 17. april.** (Stenger klokken 12, 17. april)
- Sommerferielapp - Husk å levere lapp om når barnet ditt skal ha ferie. **Ved ikke levert lapp må barnet ha ferie uke 28, 29, 30, 31.**

Mai

- 16. mai: Markering av 17. Mai.
- 31. mai: Plandag.

Velkommen til Finlandsskogen barnehage året 2018/2019

Vi mener at barnehagens viktigste oppgave er å ivareta barndommen og skape gode betingelser for utvikling av et positivt selvbilde. I tillegg til å være en del av et sosialt fellesskap.

Leken er en stor del av barnas liv og aktivitet. Lek er glede og overskudd! Leken er en betydelig kilde til læring og utvikling, ikke minst i forhold til samspill, felleskap, vennskap og sosiale ferdigheter. Vi ønsker å legge til rette for at barna skal få leke mye. Vi vil spesielt se på voksenrollen i forhold til å legge til rette for at leken skal få utvikle seg, at alle barna er inkludert og har et godt lekefellesskap.

Relasjoner er et fokusområde i Finlandsskogen barnehage, nettopp fordi vi ser det som en grunnstein i arbeidet med barn og deres trygghetsfølelse. Noe som er helt nødvendig for at barnet skal ha den *gode barnehagedagen* i her Finlandsskogen.

Språkmiljø er avgjørende og viktig, nettopp fordi vi vet at språket er fundamentet for å lære. Barnet er nødt til å lære språket for å tenke, forstå og huske. Skiptvet kommune har en virksomhetsplan for oppvekst som er opptatt av språkferdigheter, og vi ser at det er viktig med gode språkmiljøer i barnehagen for å legge til rette for et godt og rikt grunnlag for å lykkes i skolen.

Ansatte i Finlandsskogen barnehage:

Eirin Juliane Solberg	**Styrer**
Silje Roksvåg Nilsen	**Ass.styrer/Ped. leder**
Tine M.S Lindstrøm	Ped. leder (permisjon)
Helene Koppang Hunsbedt	Ped. leder
Wenche Kleven Karlsen	Ped. leder
Caroline Trippestad	Ped. leder
Susanne Olavesen	Ped. leder
Liv-Merete Schie	Pedagog
Christina Welten	Pedagog
Berit Eidet Borger	Barne og ung. arbeider
Helen Wiik	Barne og ung. arbeider
Karin Merete Grønlund	Barne og ung. arbeider
Grethe Hellerud Carlsen	Barne og ung. arbeider
Beth-Elin Solberg	Barne og ung. A arb. (permisjon)
Karianne M. Pedersen	Barne og ung. arbeider
Linn Merete Grønlund	Barne og ung. arbeider
Linda Strøm Buraas	Barnepleier
Crina Radeanu	Assistent
Cathrine Wold	Assistent
Sofie Slåttedalen	Lærling

Innholdsfortegnelse

Lov om barnehager	s. 6
Finlandsskogen barnehage sin årsplan og visjon	s. 7
Lek	s. 10
Omsorg	s. 12
Psykisk helse	s. 13
Fokusområdet- Relasjoner	s. 13
Medvirkning	s. 14
Mangfold	s. 15
Overganger	s. 16
Fokusområdet- Språk og språkmiljø	s. 16
Gård, mat og bærekraftigutvikling	s. 19
De tre pedagogene	s. 20
Dokumentasjon	s. 21
Personalutvikling	s. 22
Vanntilvenning	s. 22
Progresjon og aldersinndelte grupper	s. 23

Lov om barnehager ligger til grunn for vårt arbeid, og er enn av de rammene vi jobber etter.

§1 Formål

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering».

Finlandsskogen barnehage sin årsplan og visjon

Årsplanen skal være og brukes som et arbeidsdokument. Det skal det være synlig at Rammeplanen er kjent og at det er et viktig arbeidsdokument for oss. Den nye rammeplanen som kom 1.8.17 viser tydelig at det er viktig med kvalitet på kompetanse og nødvendig med reflekterte voksne som er bevisst sine relasjoner og sin definisjonsmakt. Vi er i en prosess hvor vi jobber systematisk for å implementere rammeplanen.

I Finlandsskogen barnehage skal barna ha gode relasjoner til voksne og de andre barn. I tillegg skal de ha en reel mulighet til å påvirke sin hverdag med det som interesserer og gjør dem nysgjerrige.

I rammeplanen står det*: "Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser"* (Rammeplanen, 2017, s. 37-38).

Finlandsskogen barnehage sin visjon er:

"DEN GODE BARNEHAGEDAGEN"

Vår visjon bygger på det som skal prege barnehagen, og den skal danne grunnlaget for et godt utviklings- og læringsmiljø. *Den gode barnehagedagen* skal ha fokus på lek, læring, omsorg og danning. Begrepene henger

sammen og påvirker hverandre. Det kan være mye læring i lek og omvendt. På samme måte som det er mye omsorg i læring og læring i omsorg.

Samarbeid hjem- barnehage

I Finlandsskogen barnehage er vi opptatt av å ha et nært samarbeid med barnas hjem.
Dere som foreldre/foresatte kjenner barna deres best. Dere er derfor en viktig ressurs for at vi skal bli best mulig kjent med deres barn og dermed kunne legge til rette for at barna skal få en god dag i barnehagen.
"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling" (Rammeplanen, 2017, s. 29).
Foreldre/foresatte og personalet har et felles ansvar for barnas trivsel og utvikling. Det viktigste samarbeidet er den daglige kontakten i bringe- og hentesituasjonen. Det er vesentlig at vi får informasjon om ting som kan påvirke barnets dag. Vi gjennomfører foreldresamtaler to ganger i året, og ellers ved behov.
En til to ganger i året settes det opp foreldremøte for hele barnehagen, vi oppfordrer til deltakelse på disse møtene. Det velges også representanter fra hver avdeling som er med i foreldreutvalg (FAU) og samarbeidsutvalg (SU). Her har man mulighet til å være med å påvirke barnas hverdag.

Tverrfaglig samarbeid.

For å sikre at alle barn får *den gode barnehagedagen* og like muligheter er det viktig med støtte og tilrettelegging. Skiptvet kommune sine barnehager har to spesialpedagoger som vi har mulighet for å spørre om råd og veiledning. For å kunne se hvert enkelt barn har vi flere måter å jobbe på, dette arbeidet blir gjort i samråd med spesialpedagogene og med intern kompetanse. Hvis barnehagen trenger mer hjelp enn det spesialpedagogen kan hjelpe oss med, har vi rutiner for å henvise til et drøftingsteam. I drøftingsteamet sitter PPT, barnevernet, helsestasjon og en psykolog. Det er viktig at dette skjer i samråd med foresatte og at prosessen er god for alle involverte. I rammeplanen står det blant annet at *"Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov"* (Rammeplanen, 2017, s. 40).

Lek

Leken skal være det som tar størst plass i barnehagehverdagen, den fremmer utvikling av hele barnet, f.eks. sosialkompetanse, motoriskutvikling, kreativitet, språk, problemløsning, konfliktløsning, medbestemmelse, relasjoner og vennskap.

Det er viktig at barna får utvikle sin spontane lek og erfarer at de er kompetente forhandlere i lekens utvikling.
"Lek bidrar til utvikling og læring, med verdi for barna senere i livet. Den er dessuten en sentral side ved barnekulturen" (Lek på alvor, 2011, s. 39).

Voksenrollen i leken, og utetiden.

I Finlandsskogen barnehage ønsker vi å ha fokus på utetid. Vi ser at utetiden skaper gode lekesituasjoner og relasjoner på tvers av avdelingene. Barn har en naturlig utforskertrang som kommer mer til syne i uteleken, det blir mindre støy og barna får mer plass til å utfolde seg.

Forskning viser at barn som er mye ute får bedre konsentrasjon og økt sosial kompetanse.

Det er viktig at ansatte er tilstede, deltar og veileder i barns lek. I hvor stor grad man er delaktig i leken avhenger av barnas behov.

Ansatte skal:

Respektere barns behov for leketid.

Aktivt bidra til at alle kommer inn i leken. Barna kan ha behov for egentid i form av ro og nærhet, og dette må ivaretas og respekteres.

Organisere rom, tid og lekematriale for å inspirere til ulike typer lek, legge til rette det fysiske rom.

"Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning, og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre" (Rammeplanen, 2017, s. 20).

Omsorg

Omsorg er en selvfølgelig og naturlig del av dagen.

"Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet" (Rammeplanen, 2017, s. 19).

Den utøves gjennom fysisk og psykisk omsorg som omfatter samspill, relasjoner, hjelp og støtte. Omsorg oppleves i trivsel, glede og mestring. I Finlandsskogen barnehage vil vi ha et miljø hvor fokuset er god helhetlig omsorg som er tilpasset det enkelte barn, samtidig som barna utvikler omsorg for hverandre.

Ansatte skal:

Vise omsorg for hvert enkelt barn og sikre barnets følelse av trygghet.

Være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet.

Psykisk helse

Psykisk helse er en tilstand av velvære og emosjonell modenhet er ofte nøkkelen til sterk psykisk helse.

Finlandsskogen barnehage skal bidra til trivsel, livsglede og mestring. Barna skal ha en opplevelse av å ha det bra, utvikle seg og trives.

"Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap" (Rammeplanen, 2017, s. 11).

Leken er en essensiell del av barndommen, ved at de ansatte legger til rette for lek, lærer barna å samhandle, bygge vennskap og utfordre seg selv. De ansatte skal bidra til at barna lærer å bli kjent med egne og andres følelser.

Fokusområde: Relasjoner

Relasjonskompetanse er og skal være fundamentet mellom barnet og de voksne i barnehagen, akkurat som kjærlighet er det mellom barn og foreldre.

Barns møte med kompetente voksne skal danne grunnlaget for at de selv utvikler sosial kompetanse. Gjensidig respekt, tillit og likeverd skal råde i barnehagen. Målet er at vi som omsorgsgivere er bevisst

på de sider av samspillet som det er spesielt viktig å legge vekt på. Et verktøy vi bruker i dette arbeidet er «Mitt Valg» fra Lions.

I Finlandsskogen skal vi ha fokus på relasjoner, det vil si at de ansatte har ansvar for å se barna som enkeltindivid. De må være beviste på sitt ansvar for å skape gode relasjoner mellom den voksne og barnet. Ved å gjøre dette skaper man tillit og viser barna at de blir respektert. Det er viktig å se barna som en helhet at vi tar oss tid til å se og lytte, i tillegg har de ansatte også et ansvar for at alle barna skaper seg relasjoner og vennskap. For å oppnå dette må de ansatte være aktive sammen med barna i lek og sosialt samspill, være fysiske og mentalt tilstede. Hver enkelt ansatte har et ansvar for å møte barna ved levering, det bidrar til at barna føler seg sett og verdsatt, skaper en trygg relasjon og får en god start på barnehagedagen.

Medvirkning

De ansatte må ha kunnskap om barn og medvirkning, slik at graden av medvirkning står i samsvar med alder og modenhet. Ansatte må også ha toleranse og respekt for barnas ulikheter og forstå at ethvert barn er unikt.

I Rammeplanen står det *"Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov"* (Rammeplanen 2017, s. 27).

Mangfold

I dagens barnehager er det mer og mer normalt at barn fra ulike bakgrunner møtes. Det snakkes flere språk og flere religiøse grupperinger er representert, i tillegg til dette skal barn med ulike spesielle behov i varetas. Alt dette skal gjøres uavhengig av kjønn. Det skal være rom for kulturelle forskjeller, det vil si at det er lov å være barn på ulike måter og alle skal møtes med en gjensidig respekt.
I rammeplanen for barnehagen står følgende om mangfold, *"Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på"* (Rammeplanen, 2017, s. 9).

På bakgrunn av dette skal vi i Finlandsskogen barnehage arbeide for å imøtekomme den enkeltes behov og synliggjøre alles kvaliteter.

Overganger

I Finlandsskogen barnehage skal de ansatte sørge for at nye barn får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til de voksne og til andre barn. De ansatte skal også sørge for at barn og foreldre skal få tid og rom til å bli kjent med barn og voksne når de bytter barnegruppe. I Finlandsskogen barnehage skal vi bidra til at barn kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Overgangen til skolen skal gjøres i samarbeid med foreldrene. Barnehagen og skolen har rutiner som barnehagen følger i denne overgangen. Det er også et nært samarbeid med de andre barnehagene i kommunen, slik at barna kan etablere relasjoner på tvers.

Fokusområde: Språk og språkstimulering

At barn utvikler et godt språk med et rikt ordforråd og begrepsforståelse, er av betydning for livslang læring. Å jobbe med språk og språkstimulering er et stort område, derfor har vi valgt å ha fokus på språkstimulering ved hjelp av bøker og høytlesning. Finlandsskogen barnehage skal jobbe med Språkløyper, som er et nettbasert kompetansehevingsverktøy for de voksne for å øke deres kompetanse når det kommer til å stimulere språk gjennom høytlesning og bøker. I tillegg skal de

ansatte kurses i noe som heter "Bravo-leken", som er et språkstimulerende hjelpemiddel for de yngste barna i barnehagen. Der barna får en billedlig forståelse av språket, og på den måten økes barnets språkkompetanse.

Det er også viktig å vite at språk er noe som foregår hele dagen i alle aktiviteter, blant annet i hverdagssituasjoner som måltider, garderobesituasjoner, stell og lek. I tillegg blir språket brukt ved konfliktløsning og ved uttrykk av følelser. Leken er det som skal ha størst plass i barnehagen, og for at barna skal ha mest mulig utbytte av leken er språket essensielt og for at språket skal utvikle seg best mulig er leken viktig. Dette betyr at det er en gjensidig påvirkning som er betydningsfull for hverandre og igjen for barnets språkutvikling. Et godt språkstimulerende miljø er preget av at de ansatte bruker språket bevisst i samspill med barna, samt ved at de verdsetter og anerkjenner barnas ulike kommunikasjons uttrykk og språk.

"Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling" (Rammeplanen, 2017 s. 23).

Ansatte skal:

Sikre at alle barn får mulighet til å utvikle språket ut ifra sin alder og forutsetning.

”Stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og samtaler” (Rammeplanen, 2017, s. 24).

”Være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn” (Rammeplanen, 2017, s. 24).

Jobbe målrettet med språkstimulering.

Være bevist på mulighetene som finnes i hverdagssituasjonene og gripe dem.

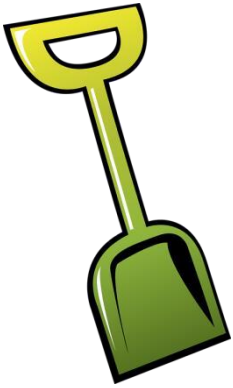

Gård, mat, bærekraftig utvikling

Vi har startet et samarbeid med gården Bro/Hoel Vestre. Vi vil jevnlig gå på turer hit og bruke gården aktivt i det pedagogiske arbeidet vårt.
Vi vil gi barna varierte erfaringer om livets gang, hva dyra spiser, hvordan de stelles og annen gårdsdrift. Vi ønsker å gi barna mestringsopplevelser og ha fokus på det barna viser interesse for.
Barna skal få kjennskap til hvor maten kommer i fra, "fra jord til bord".
Under fagområdet natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna, *"får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen» og*
-«får kunnskap om dyr og dyreliv" (Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 51-52).
Vi ønsker at barna skal bli glad i naturen, og dermed blir opptatt av å ta vare på den. Det er derfor viktig at vi voksne gir barna positive naturopplevelser.

Barna skal være delaktige i matlaging og få kjennskap til ulike råvarer. Vi tilbereder mat både inne, og ute på bål.
Under fagområdet kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna, *"får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid"* (Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 50).

"Studier viser hvordan små barn er opptatt av dyr og samspiller med dem, et kjæledyr kan være en viktig støtte og kammerat for barn i oppveksten" (Forskning.no

De tre pedagogene

Barnet som pedagog:

Vi skal ha fokus på barnet som et selvstendig individ. Hvert barn skal anerkjennes for den det er, med egne oppfatninger, kompetanse, synspunkter og egenverdi.

Barnehagen skal være en sterk bidragsyter til at barna utvikler tro på seg selv, at de opplever å bli tatt på alvor og blir lyttet til.

Den voksne som pedagog:

Dette handler om å observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser. Ansatte må ha kunnskap om barn og medvirkning, slik at miljøet tilrettelegges for å kunne følge barnet i dets tanker, funderinger og refleksjoner i barnets perspektiv.

Det fysiske miljøet som pedagog:

Fysiske rom finnes både inne og ute i barnehagen. Disse skal innby til lek, forskning og skapende aktiviteter. Vi ønsker at det fysiske rommet skal være i endring og utvikling, slik at det gjenspeiler barnas alder, interesser og behov, samt at tema for rommet er lett å forstå for alle. Vi ønsker at barnas arbeid skal prege rommene ved å henge opp og stille ut det de skaper.

Dokumentasjon

I rammeplanen står det blant annet at dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

"Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten" (Rammeplanen, 2017, s.
39).

Pedagogisk dokumentasjon

I Finlandsskogen barnehage jobber vi med prosjekter. Gjennom prosjekter og i leken dokumenteres det med bruk av bilder, fortellinger eller observasjoner for å se hvor prosjektene skal gå videre. Personalet skal stille kritiske spørsmål til hverandre om innholdet i prosjektet, relasjonene barna i mellom, den voksnes rolle og oppdagelser knyttet til enkeltbarn. På denne måten drives prosjektet videre samtidig som vi oppnår en personlig og faglig utvikling hos den enkelte, og det faglige nivået i personalgruppa styrkes.

Personalutvikling

Personalutvikling er viktig for å kunne møte faglige utfordringer og samfunnets krav til barnehagen. På personalmøter, planleggingsdager og avdelingsmøter jobber vi med faglig utvikling. Vi har blant annet medarbeidere som reiser på kurs og skole for å øke sin kompetanse. Samarbeid på tvers av avdelingene er også et bidrag til personalutvikling. Ved å hjelpe hverandre og ha grupper på tvers får vi innsyn, kunnskap og forståelse for hverandres arbeid.

I Finlandsskogen har vi både studenter fra Høgskolen i Østfold og lærlinger. Studentene og lærlingene utfordrer oss, samtidig som vi må være bevisste på vår pedagogikk og de valgene vi gjør.

Vanntilvenning

Finlandsskogen barnehage har i løpet av barnehageåret som har gått hatt 5 åringene med på vanntilvenning. Dette har foregått i bassenget på Kirkelund skole, noe som har vært svært vellykket. Vanntilvenning gjør at barna blir vant til å være i vann, de lærer hvordan de skal håndtere seg selv og hva de må tenke på når de er vannet. De skal lære å ha respekt, men samtidig være glad i vann.

Progresjon og aldersinndelte grupper

Fagområdene vil sjelden opptre isolert, flere fagområder vil ofte være representert samtidig i prosjekter, hverdagsaktiviteter, organiserte samlinger og lek. Det skal være progresjon i arbeidet og det er viktig at barnas alder, modenhet og interesser blir tatt hensyn til.

Derfor har vi i Finlandsskogen barnehage valgt å jobbe med grupper på tvers av avdelingene en dag i uken. Gruppene har vært sitt fokusområde og i tillegg skal fagområdet, *Kommunikasjon, språk og tekst* være en del av gruppene.

Firkløveren (2017)

Fokusområde: Etablering av relasjoner og tilknytning

"Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til de andre barna" (Rammeplanen, 2017, s. 33).

Barnet skal oppleve:

- å bli sett, hørt og møtt med respekt ut i fra deres ønsker og behov.

- voksne som er tilstedeværende og opptatt av tilknytning.
- en barnehagehverdag preget av lek og glede.

Regnbuebarna (2016)

Fagområde: Kunst, kultur og kreativitet
"I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon" (Rammeplanen, 2017, s. 20).
Barnet skal oppleve:

- å få sanseopplevelser og erfaringer med ulike materialer både ute og inne.
- å bli kjent med farger.
- musikk, dans og drama.

Rumpetrolla (2015)

Fagområde: Antall, rom og form

"Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage, matematikk i dagliglivet, i teknologi, natur, kunst og ved selv å være kreative og skapende" (Rammeplanen, 2017, s. 53).

Barnet skal oppleve:

- å få forståelse av grunnleggende matematiske begreper.
- å leke og eksperimentere med tall, mengde, former og størrelser.
- å få oppleve og undersøke matematiske sammenhenger.

Friskusene (2014)

Fagområde: Kropp, bevegelse, mat og helse
"Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut i fra egne forutsetninger"
(Rammeplanen, 2017, s. 49).
Barnet skal oppleve:

- matlaging der barna selv er aktive og får kunnskap om hvor maten kommer fra.
- turer med ulike aktiviteter.
- å ha respekt for egen og andres kropp.

Førskolegruppa (2013)
Fagområde: Nærmiljø og samfunn
"Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaringer med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet" (Rammeplanen, 2017, s. 56).
Barnet skal oppleve:

- å bli kjent med institusjoner og nærmiljøet.
- å ferdes trygt i trafikken.
- å bli kjent med ulike tradisjoner og levesett, som for eksempel samisk kultur.

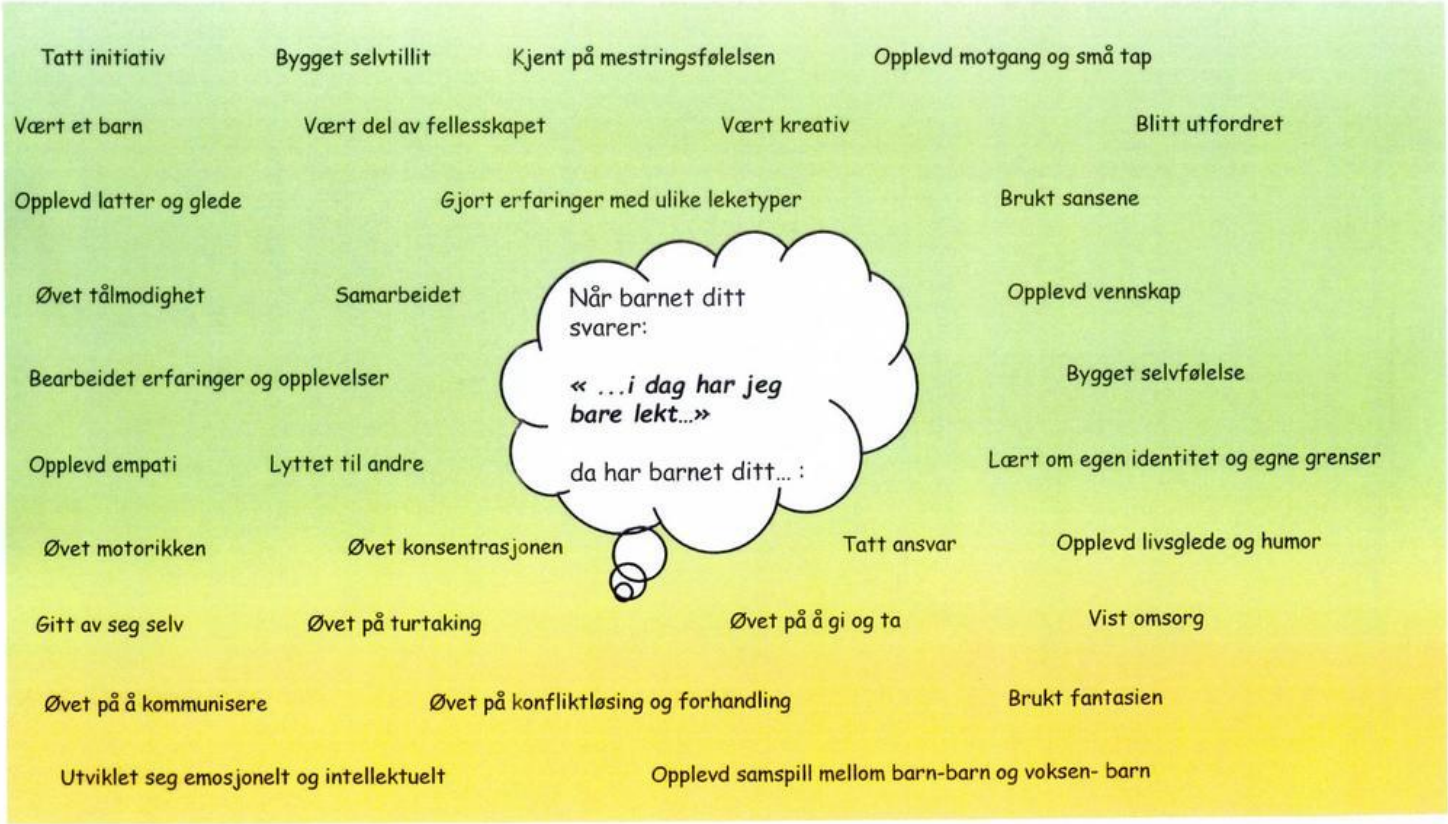
Tatt initiativ
Bygget selvtillit
Kjent på mestringsfølelsen
Opplevd motgang og små tap
Vært et barn
Vært del av fellesskapet
Vært kreativ
Blitt utfordret
Opplevd latter og glede
Gjort erfaringer med ulike leketyper
Brukt sansene
Øvet tålmodighet
Samarbeidet
Når barnet ditt svarer:
« ...i dag har jeg bare lekt...»
da har barnet ditt... :
Opplevd vennskap
Bearbeidet erfaringer og opplevelser
Bygget selvfølelse
Opplevd empati
Lyttet til andre
Lært om egen identitet og egne grenser
Øvet motorikken
Øvet konsentrasjonen
Tatt ansvar
Opplevd livsglede og humor
Gitt av seg selv
Øvet på turtaking
Øvet på å gi og ta
Vist omsorg
Øvet på å kommunisere
Øvet på konfliktløsing og forhandling
Brukt fantasien
Utviklet seg emosjonelt og intellektuelt
Opplevd samspill mellom barn-barn og voksen- barn